

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Valter Lidsle

KESTÄVÄN KEHITYKSEN
EDISTÄMINEN HAJAUTETTUIJEN
TAPAHTUMIEN KAUTTA

Case Garden Fest Vaasa

Tekniikka
2020

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Valter Lidsle
Opinnäytetyön nimi	Kestävän kehityksen edistäminen hajautettujen tapahtumien kautta - Case Garden Fest Vaasa
Vuosi	2020
Kieli	suomi
Sivumäärä	33 + 1 liite
Ohjaaja	Asseri Laitinen

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on selvittää, mitä tulee huomioida, kun pientapahtumaa haluaa järjestää kestävämmän sekä mitkä ovat tapahtumien edellytykset edistää kestävästä kehityksestä.

Opinnäytetyön aikana tapahtunut piha- ja puutarhajuhlien tapahtuma Garden Fest toimi tapaustutkimuksena. Garden Fest -päivän aikana yhteisöt ja yksityiset tahot järjestivät hajautetusti pientapahtumia ympäri kaupunkia.

Osana opinnäytetyötä tehtiin kestävästä kehityksestä ohjeet pientapahtumien järjestäjille. Ohjeet antoivat vinkkejä paikallisesta sesonkiruoosta, liikkumisesta ja jätehuollosta. Tärkeää oli pitää ohjeet helppolukuisena sekä tapahtuman järjestämisen kynnykset matalana.

ABSTRACT

Author	Valter Lidsle
Title	Promoting Sustainable Development through Decentralized Events - Case Garden Fest Vaasa
Year	2020
Language	Finnish
Pages	33 + 1 Appendix
Name of Supervisor	Asseri Laitinen

The purpose of this thesis is to examine what should be taken into account when organising small events sustainably, and the prerequisites for the event to promote sustainable development.

The Garden Fest day of garden parties served as a case study. During the day small events were organized in a decentralized manner by public and private parties around the city.

As part of the thesis, sustainable guidelines for small event organisers were made. The instructions provided tips such as use of local and seasonal food, transport and waste management. It was important to keep the instructions easy to follow and the thresholds for organising low.

Keywords	Small events, sustainable development, environmental communication, environmental impact
----------	--

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	7
2	KESTÄVÄ KEHITYS	8
2.1	Määritelmä.....	8
2.1.1	Agenda2030.....	9
2.2	Kestävän kehityksen viestintä	10
2.3	Ympäristökasvatus ja ympäristöherkkyys	11
2.4	Kiertotalous	11
2.5	Vaasan kaupunki.....	13
2.5.1	Vaasan energia- ja ilmasto-ohjelma.....	13
2.5.2	Kokeilukulttuuri.....	14
3	KESTÄVÄ KEHITYS TAPAHTUMASSA.....	15
3.1	Kestävän kehityksen resurssit.....	15
3.1.1	Sustainable Event Management.....	15
3.1.2	ISO 20121	15
3.1.3	Julie's Bicycle.....	16
3.1.4	Ekokompassi.....	16
3.2	Tapahtuman ympäristövaikutus.....	17
3.2.1	Liikenne	17
3.2.2	Ruokailu.....	18
3.2.3	Ohjelma.....	18
3.2.4	Jätehuolto	18
3.3	Esimerkkejä kestävästi toteutetuista tapahtumista	19
3.3.1	Kallio Block Party	19
3.3.2	Flow Festival	19
3.4	Kestävän kehityksen tapahtuma	21
3.5	Esimerkkejä kestävästä kehityksestä edistävistä tapahtumista.....	21
3.5.1	I love muovi.....	21

3.5.2	Joukkoistetut tapahtumat	22
4	CASE: GARDEN FEST	23
4.1	Edellytykset	23
4.2	Kestävät ohjeet	24
4.2.1	Liikenne	24
4.2.2	Ruokailu.....	24
4.2.3	Ohjelma.....	25
4.2.4	Jätteenhuolto	25
4.3	Markkinointi ja kommunikointi.....	26
4.4	Tulokset	26
4.4.1	Median reaktio	27
4.4.2	Kävijöiden reaktiot	27
5	POHDINTA	29
5.1	Tapahtuma kestävän kehityksen edistäjänä	29
5.2	Kestävä kehitys pientapahtumissa	29
5.3	Parannettavaa ja mahdollisuuksia.....	30
	LÄHTEET	31

LIITTEET

LIITELUETTELO**LIITE 1.** Kestävät ohjeet Garden Fest -tapahtuman järjestäjälle

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on tehty Vaasan kaupungin kaupunkikehitykselle osana Vaasan kaupungin ilmasto- ja energiastrategiaa.

Opinnäytetyön teoriaosassa tehdään kirjallisuuskatsaus sekä käydään läpi muissa tapahtumissa kehitettyjä ratkaisuja. Tässä osassa myös katsotaan Vaasan kaupungin kestävyystavoitteita sekä edellytyksiä niiden täyttymiseen.

Toisessa osassa tuodaan esille pientapahtumien järjestäjille sopivia toimenpiteitä sekä tapahtumien toimia kestävän kehityksen edistämisen näkökulmasta. Tapaus-tutkimuksena toimii Vaasan piha- ja puutarhajuhlien päivä Garden Fest, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa 1. syyskuuta 2018. Garden Fest järjestettiin hajautet-tuna tapahtumana, jossa keskeisen tapahtumapaikan sijaan tapahtumia järjestettiin ympäri kaupunkia.

Lopussa käydään läpi Vaasan Garden Fest -tapahtumasta saadut opit sekä miten tapahtumat hyödyttävät kestävää kehitystä ja Vaasan kaupungin ilmasto- ja energiastrategiaa.

Osana opinnäytetyötä on myös laadittu ohje pientapahtuman järjestäjille. Ohjeen tarkoitus on antaa helppoja neuvoja, miten pientapahtumat voi järjestää kestävämm-in. Ohje on laadittu Vaasan kaupungin tukemia tapahtumia ajatellen, mutta sitä voi käyttää kaikki pientapahtumien järjestäjät.

2 KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävä kehitys on suhteellisen uusi konsepti. Kestävä kehitys käsitteenä alkoi ilmestyä asiatekstissä 1980-luvun alussa, ja määritelmän toi yleisemmin tietoisuuteen yhdistyneiden kansakuntien Brundtland-komissio vuonna 1988 raportissaan ”yhteinen tulevaisuutemme”. Raportti oli uraauurtava mm. käsitellessään ihmistä osana omaa ympäristöään. /1/

2.1 Määritelmä

Kehitys on työtä, jota jokainen ihminen tekee parantaakseen omia elinehtojaan. Brundtland-komission mukaan sitä ei voida käsitellä erikseen muusta ihmisen toiminnasta, eikä kehitystä voi, tai tulisi yrittää pysäyttää, vain ohjata. Kestävää kehitystä Brundtland-raportti määrittelee jatkuvana ja ohjattuna yhteiskunnallisena muutoksena, jonka päämäärä on ”turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet”. Komission mukaan ihmiskunnan tarpeet ovat yleiset sekä välttämättömät, taloudellinen kasvu mahdollistaa niiden täyttymisen, ja tasarvoa tulee kannustaa kansalaisten osallistuttamisen kautta /2/. Toinen määritelmä on silloisen maailmanpankin pääjohtajan Ismail Serageldin, jonka mukaan kestävä kehitys on jättää tuleville sukupolville yhtä paljon, tai enemmän mahdollisuuksia kuin mitä meillä on ollut. Komission silloin tekemä määritelmä on edelleen käytettyin, ja toimii kestävä kehityksen kulmakivenä tänäkin päivänä. /3/

Kestävä kehityksen tavoitteet jaetaan usein kolmeen elementtiin, ekologiseen, taloudelliseen sekä sosiaaliseen. Ekologinen kestävä kehitys on helposti ensinnäkin tuleva, kun kestävä kehitys mainitaan. Tämä liittyy kestävä kehityksen liittäminen ympäristötyöhön ja edelleen luonnonsuojeluun. Toisaalta ekologinen kestävä kehitys on mukana jokapäiväisessä elämässä, ja helpoiten yksittäisen ihmisen vaikutuksessa, esimerkiksi ruokakaupassa tehdyissä valinnoissa. Ympäristöministeriön kestävä kehityksen työryhmän mukaan ekologinen kestävä kehitykseen kuuluu ”luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ihmisen taloudellisen sekä kaiken aineellisen toiminnan sopeuttaminen maapallon luonnonvaroihin ja luonnon sietokykyyn”. Työryhmäkin toteaa, että kestävä kehityksen suppein määritelmä kattaa vain ekologisen elementin. /4/

Taloudellinen kestävä kehitys tarkoittaa tasapainoista kasvua, joka ei perustu varantojen hävittämiseen. Voidaan sanoa, että taloudellinen kehitys on parin viimeisen vuosisadan aikana ollut kestämatöntä, kun kasvu on rakennettu uusiutumattomilla luonnonvaroilla sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestäättömällä käytöllä. Taloudellinen kestävä kehitys on myös sitä, että varat jakautuvat tasaisesti valtioiden ja yksilöiden kesken. /4/

Kolmas elementti on sosiaalinen kestävä kehitys. Tämä on tärkeä yleisesti kestäväälle kehitykselle, sillä vain tiedon ja tieteen avulla voimme asettaa kestäväan kehityksen ja kestäväan yhteiskunnan rajat. Ismail Serageldin mukaan tämä niin sanotun inhimillisen pääoman vahvistaminen turvaa luontopalveluiden kestäväan käytön. Toisin sanoen he, jotka ovat tietoisempia ympäristöstään osaavat paremmin pitää siitä huolen, sekä ymmärtävät ekologisen kestäväyden tärkeyden. /3/

Viimeisen vuosikymmenen aikana on myös puhuttu neljännestä elementistä, kulttuurin kestävästä kehityksestä, joka on muuten lajiteltu sosiaalisen elementin alle. Kulttuurin kestävä kehitys ei ole yhtä tarkasti määritelty kuin muut osat, mutta siihen on esitetty kuuluvan mm. kulttuuriperinnön säilyttäminen, kulttuurin elinvoimaisuus sekä kulttuurien huomioon ottaminen maankäyttösuunnittelussa. Kulttuurista voi myös joutua tinkimään muiden elementtien hyväksi. Kulutustottumukset ovat osa kulttuuria, jota on muutettava ekologisen kestäväan kehityksen saavuttamiseksi. /5/

2.1.1 Agenda 2030

Agenda 2030 on YK:n kestäväan kehityksen toimintaohjelma vuosille 2016–2030 ja jatkoa aiemmille vuosituhattavoitteille vuosilta 1999 – 2015 (Millennium development goals, MDG). Toimintaohjelma on sitova asiakirja, joka ohjaa maita toimimaan kestäväan kehityksen tavoitteiden toteuttamiseksi. Ohjelma on osittain edelleenkehitetty vuosituhattavoitteista. Vanhojen tavoitteiden keskittyessä enimmäkseen kehitysmaissa elävien, kaikkien köyhempien tilan hetkelliseen parantamiseen, uudet painostavat kokonais kattavampaa muutosta, jotta päästäisiin kestäväan kehitykseen sekä ekologisessa, taloudellisessa että sosiaalisessa elementissä. /6/

Ohjelma sisältää 17 tavoitetta vastuullisesta kuluttamisesta nälänhädän poistamiseen. Kaikki tavoitteet ovat sitovia kansallisella tasolla, mutta niiden saavuttamiseksi 2030 mennessä tarvitaan yhteistyötä yhteiskunnan eri tasoilla. /7/

Kuva 1. Agenda 2030:n tavoitteet. /7/

2.2 Kestävän kehityksen viestintä

Kestävä kehityksen periaatteet ovat olleet määritetty kohta neljäkymmentä vuotta, ja tänä päivänä on vaikea välttää termiä kestävä kehitys. Tuotteita markkinoidaan kestävämpinä valintoina ja julkishallinnossa kestävä kehitys tulee huomioida kaikessa toiminnassa. Mutta vaikka termi on tuttu, kestävä kehityksen perusteet eivät

ole itsestään selvät. Brundtland-raporttia onkin kritisoitu siitä, että kestävä kehitys määriteltiin niin laajaksi ja yleispäteväksi, että sitä on vaikea havainnollistaa. Tästä syystä tarvitsemme yhteiskuntana yhä jatkuvaa kestävä kehityksen koulutusta. Tämä on otettu peruskoulutuksessa huomioon ja vuoden 2014 opetussuunnitelmassa nostetaan esille perusopetuksen tehtävää kestävä tulevaisuuden rakentamisessa ja ympäristökasvatuksessa /8/. Kestävästä kehityksestä on hyvä saada tiedotettua peruskoulun jälkeenkin.

2.3 Ympäristökasvatus ja ympäristöherkkyys

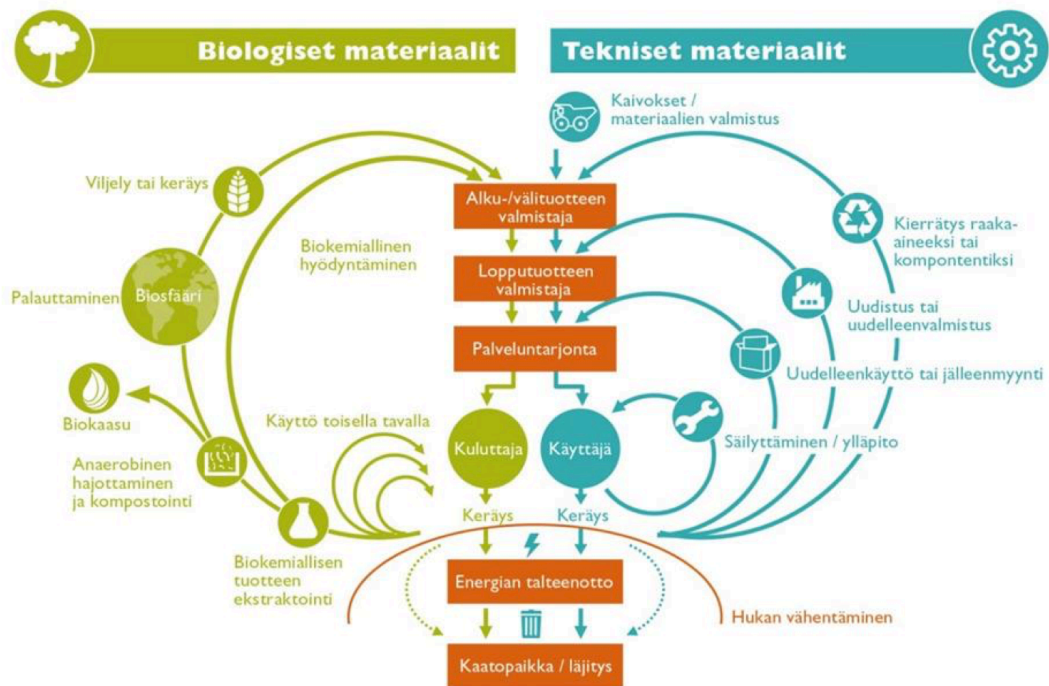
Ympäristöherkkyys kuvaa henkilön tunteellista suhdetta ympäristöä kohti ja ympäristökasvatus kehittää tätä. Yhdistyneiden kansakuntien alaisen kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) julkaiseman World Conservation Strategy 1980 mukaan ympäristökasvatus on tärkeä osa luonnonsuojelua ja kestävä kehitystä. WCS olikin yksi ensimmäisiä asiakirjoja, joka puhui kestävästä kehityksestä. Ympäristökasvatus, englanniksi environmental education, ei ole uusi konsepti, mutta ympäristökasvatus yhdistetään vieläkin valitettavan usein koskemaan vain luontoympäristöä, ja sen suojeluun. Ympäristökasvatus yrittää välittää tietoa, taitoja ja ymmärrystä ympäristöstä sekä paikallisista että maailmanlaajuisista ympäristökysymyksistä, ja herättää halun ja kiinnostuksen osallistua näiden ratkaisemiseen. /9/

2.4 Kiertotalous

Kiertotalous on talousmalli, jossa tuotteet pysyvät suunnitellussa käytössään mahdollisimman pitkään, jossa tuotteen uudelleenkäyttöä suositaan ennen sen kierrätystä, ja jossa tuotteet eivät päädy jätteeksi suunnitellun käyttöikänsä jälkeenkään (Kuva 2). Mitä helpommin tuotetta voi uudelleen käyttää, ja mitä lähempänä kuluttajaa tämä tapahtuu, sitä pienempi on tarvittava energiapanos. Kiertotalouteen siirtyminen vaatii huomattavia muutoksia toimintatapoihin kaikilla tasoilla tuotesuunnittelusta jätehuoltoon. /10, 11/

Tuotteen suunnittelussa tulee ottaa huomioon mm. sen pitkäikäisyys sekä käytettävien materiaalien kestävyys ja kierrätettävyys. Esimerkiksi neitseellisiä raaka-aineita voidaan korvata kierrätetyillä tai bioperäisillä raaka-aineilla, jotta käytetty tuote voidaan polttamisen sijaan hajottaa anaerobisesti tai kompostoida. /10, 11/

Kiertotalous tuo myös mukanaan kokonaan uudenlaisen ajattelutavan, jossa tuotteiden sijasta keskitytään ratkaisujen myymiseen. Tällöin tuottaja voi asettaa tuotteen uudelleen kiertoon ensimmäisen käyttäjän jälkeen /11/. Myös kuluttajat voivat osallistua kiertotalouteen siirtymiseen, esimerkiksi osallistumalla jakamistalouteen osana kansalaisyhteiskuntaa, jossa kansalaiset, itsenäisesti tai verkkopalvelun avulla, jakavat tavaraa. /12, 13/

Kuva 2. Kiertotalusmalli. /10/

Siirtyminen kiertotalouteen oli kirjattu jo Juha Sipilän hallitusohjelmaan 2015. Kiertotalouden toimenpideohjelman mukaan muutoksella halutaan vähentää ilmastopäästöjä, edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä samalla parantaa Suomen kansainvälistä kilpailukykyä luomalla edelläkävijämarkkinat. /11/

Toimenpideohjelman mukaan kansalaisten asenteet ja toimet ovat keskeiset kiertotalouden edistämässä. Heille tulee tarjota tietoa ja helppoja toimia, joita he voivat käyttää arjessa sekä työssä. Hallitus antoi tämän tehtävän Suomen itsenäisyyden juhlarahaston Sitran toteutettavaksi, joka vuonna 2016 julkaisi selvityksen Suomen tiekartta kiertotalouteen. /11/ Kiertotalouden tiekartan tarkoitus on antaa kaikille yhteiskunnan osille konkreettisia keinoja kiertotalouden saavuttamiseksi. Tiekartta

on kehitetty avoimesti laajassa yhteistyössä, jossa on kerätty ideoita eri sidosryhmiltä. /14/

2.5 Vaasan kaupunki

Vaasan kaupunki pyrkii olemaan edelläkävijä kestävässä kehityksessä. Tahto on ollut strategiassa jo yli kymmenen vuotta, ja näkyy myös päätöksenteossa ja katukuvassa. Pyöräilyn edistäminen näkyy esimerkiksi pyöräteiden rakennuttamisessa sekä työmatkapyöräilyyn kannustavissa tempauksissa. Energiankäytön kestävämmäksi työstäminen taas näkyy paikallisliikenteen biokaasubusseissa sekä biopolttoaineiden käytössä sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Kaupungilla onkin hyvä syy toimia edelläkävijänä. Vaasan kaupunki sekä Vaasan seutu on brändäytynyt Pohjoismaiden energiapääkaupungiksi viitaten energia-alan yritysten merkittävään keskittymään, niin kutsuttuun energiaklusteriin. /15/

2.5.1 Vaasan energia- ja ilmasto-ohjelma

Vaasan kaupungin energia- ja ilmasto-ohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2016. Ohjelman tarkoitus on koota kaupungin eri hallintoaloilta tavoitteet ja toimenpiteet, jotka edistävät ilmastotavoitteiden täyttymistä sekä samalla taata seudun energiateknologian keskittymisen menestymisen. Ohjelma toimii ensisijassa ohjaustyökaluna kaupungin oman organisaation toiminnassa sekä kaupunkikonsernissa, missä kaupungilla on vaikutusmahdollisuudet. /15/

Ohjelman päätavoitteet ovat energiatehokkuuden parantaminen, uusiutuvan energian käytön lisääminen, asuinalueiden energiapalveluiden kehittäminen, kaupunginjohtajasopimuksen mukaiset kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset, hiilineutraalisuus vuoteen 2035 sekä kaupunginorganisaation yhteisen tahtotilan luominen. /15/

Energia- ja ilmasto-ohjelman mukaan kaupunki pyrkii viestinnällä ja toiminnallaan toimimaan kestäväenä esikuvana kaupunkilaisille. Ohjelmaan on myös kirjattu, että jatkona ohjelman toimenpanoon kaupunki hakee yhteistyötä kaupunkilaisten ja eri järjestöjen kanssa. /15/

2.5.2 Kokeilukulttuuri

Juha Sipilän hallitus asetti kokeilukulttuurin yhdeksi sen kärkihankkeeksi. Julkishallinnon, kuten kuntien tulisi useammin kokeilla uusia muotoja esimerkiksi tuottaessaan palveluita ja ongelmia ratkoessaan. /16/ Kokeilukulttuuri myös mainitaan Vaasan kaupungin energia- ja ilmasto-ohjelmassa.

Kokeilukulttuurin ohjaamana Vaasan kaupungin kaupunkikehitys järjesti vuonna 2017 kokeilujalostamon Tulevaisuuden Vaasa. Jalostamoon kutsuttiin eri kaupungin virastoja sekä ulkopuolisia yhteistyökumppaneita. Tilaisuuden aikana tuotiin esiin ongelmakohtia, joita yritettiin ratkoa, ja toiveita, joita kehitettiin edelleen. Yksi ideoista, joka syntyi tästä jalostamosta, oli kaupunkilaisten omat juhlat. Ideaa jalostettiin edelleen pihajuhlien päiväksi, joka valittiin yhdeksi parista ideasta, jonka kehitystä jatkettiin kokeilukulttuurin piirissä Garden Fest -päiväksi. /17/

3 KESTÄVÄ KEHITYS TAPAHTUMASSA

Kappaleessa käydään läpi, miten tavanomaisissa tapahtumissa voidaan huomioida kestävä kehitys. Kestävä kehitys tapahtumissa on hyvin ajankohtaista, ja onkin olennainen osa järjestelyjä yhä useammassa tapahtumassa. Samalla kestävyyttä on vaikea määritellä, ja vielä vaikeampi mitata. Ympäristöteemaiset tapahtumat eivät ole uusi ilmiö, mutta tapahtumat ovat kehittyneet harvoista luontoympäristön suo-
 jelua käsittelevistä yhä useammaksi tapahtumaksi, jossa kestävä kehitys toimii tee-
 mana. Nämä ovat kuitenkin ensisijaisesti esimerkiksi musiikkitapahtumia, joiden
 ympäristövaikutusta on jälkeinpäin haluttu pienentää.

Kestävää kehitystä tapahtumissa on käsitelty monessa kirjassa ja opinnäytetyössä. Suurin osa näistä käsittelevät kuitenkin suur tapahtumia, jotka keräävät tuhansia kä-
 vijiä, yleensä musiikin tai urheilun piiriin. Suur tapahtumissa onkin paremmat
 mahdollisuudet kehittää toimintatapoja ja vähentää jo olemassa olevan toiminnan
 haittavaikutuksia, mittakaavan suosimien mahdollisuuksien takia sekä potentiaali
 saavuttaa suurempi yleisö kestävän kehityksen sanomalla /18/. Suomen festivaaleista Provinssi-festivaali on ottanut juuri tämän tavoitteekseen – vaikuttaa kävijöi-
 den, muiden tapahtumien sekä yritysten ympäristöajatteluun. /23/

3.1 Kestävän kehityksen resurssit

3.1.1 Sustainable Event Management

Kestävän tapahtumanjärjestämisen tärkeimpiä kirjoja on Meegan Jonesin Sustainable Event Management; a Practical Guide, käsikirja tapahtumatuottajille. Vaikka
 esimerkkeinä toimivat tapahtumat ovat suuria tuotantoja, kuten Burning Man ja
 Roskilde-festivaali, moni ideoista toimii kaikenkokoisissa tapahtumissa. /18/

3.1.2 ISO 20121

ISO 20121 on vuonna 2012 valmistunut hallintajärjestelmien standardi, joka on
 luotu helpottamaan tapahtumanjärjestämisessä toimivien organisaatioiden kestä-
 vyyden kehittämistyötä. ISO 20121 on jalostettu vanhemmasta brittiläisestä kansal-
 lisesta standardista. Standardi valmistui vuoden 2012 Lontoon olympialaisten tar-
 peisiin, mutta on kirjoitettu avustamaan kaikenkokoisia tapahtumanjärjestämisen

kanssa toimivia organisaatioita jatkamaan taloudellisesti menestyksekkäänä, kehittäen sosiaalisesti vastuullisemmaksi sekä pienentämään ympäristöjalanjälkeänsä. /19/

ISO 20121:n soveltuvuus pientapahtumiin on kuitenkin huono sen käsitellessä organisaation hallintajärjestelmiä eikä itse tapahtumaa. Pientapahtumissa organisaatio on usein tilapäinen, eikä hallintajärjestelmää ehditä kehittää. Hajautetuissa tapahtumissa tapahtuman järjestäjä ei ole ammattijärjestäjä, vaan lähinnä kuluttaja, joten järjestelmien käyttöä ei voi helposti sopeuttaa. Kuten standardit yleensä, ISO 20121 on kirjoitettu vaativaan muotoon.

3.1.3 Julie's Bicycle

Julie's Bicycle on brittiläinen hyväntekeväisyysjärjestö, joka tukee luovia aloja toimimaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi Pariisin ilmastosopimuksen mukaiseksi /20/. Järjestö tuottaa suuren määrän ilmaista materiaalia kaikenlaisille kulttuuritoimijoille, myös tapahtumanjärjestäjille.

Julie's Bicyclen tuottamat resurssit voidaan paremmin sovittaa myös pienjärjestäjille niiden käytännönläheisyyden ja maltillisen sivumäärän takia. Resursseista löytyy esimerkiksi opas ulkotapahtuman jätteenkäsittelyyn sekä kestävyuden kommunikointiin. Jälkimäinen kertoo myös, miten tapahtuma voi toimia kestävä kehityksen edistäjänä sekä, mitä järjestäjä tästä hyötyy.

Näissäkin resursseissa suurin osa materiaalista, vaikka se onkin helppolukuisemmassa muodossa, on suunnattu ammattijärjestäjille. Materiaali tulisi siksi kirjoittaa uusiksi ja lyhentää edelleen, jotta se sopisi pientapahtuman järjestäjille.

3.1.4 Ekokompassi

Ekokompassi on pääkaupunkiseudun kuntien kehittämä käytännönläheinen ja konkreettisiin toimenpiteisiin keskittyvä ympäristöjärjestelmäpalvelu, jota koordinoi Suomen luonnonsuojeluliiton Kinos OY. Järjestelmä myydään palveluna, joka räätälöidään asiakkaan tarpeisiin. Ekokompassi on rakennettu sekä ympäristöjohtamisen ISO14001-standardin, EMAS-järjestelmänettä saman tyyppisten pohjoismaisten ympäristöjärjestelmien päälle. /21, 22/

Ohjelma sisältää 10 kriteeriä, joiden noudattamista palvelun tuottaja auditoi ja sertifioi. Ekokompassista on myös kehitetty erityisesti tapahtumille soveltuva versio kuntien Greening Events -yhteishankkeessa. Ekokompassi-sertifioituja tapahtumia Suomessa ovat mm. Flow Festival ja Provinssi. /21/

Garden Festin tapauksessa Ekokompassin mukainen ympäristöjärjestelmä ja sen auditointi voisi toimia päivän tuottajan tasolla, mutta sen noudattamista järjestäjien tasolla ei voida taata.

3.2 Tapahtuman ympäristövaikutus

Tapahtuman vaikutusten mittaaminen on vaikeaa. Suurin osa mittareista ovat tehty tuotteita tai palveluita tuottavien yritysten, eikä tapahtumatuotannon käyttöön. Tapahtumissa suurimmat vaikutukset myös syntyvät juuri niistä vaikutuksista, jotka ovat vaikeimmat mitata. Jonesin mukaan suurimmat tapahtuman aiheuttamat vaikutukset ovat energia, liikenne, jätteenhuolto, materiaalinhankinta, luonnonvarojen käyttö sekä päästöt ilmaan, veteen tai maahan. Helppimmasta vaikeimpaan vaikutuksen arviointi on liikenne, ruokailu sekä rahti ja tuotteet. /18/

3.2.1 Liikenne

Suurissa festivaaleissa yleisön, artistien sekä tavaroiden ja varusteiden kuljetuksella on suurin vaikutus hiilidioksidipäästöihin. Yleisön, koska he saapuvat suurissa määrissä, ja artistit, koska he saapuvat omilla kulkuneuvoillaan ja tuovat rekoittain rekvisiittaa ja soittimia. Liikenteeseen kuuluu myös alihankkijoiden kuljetukset, esimerkiksi lavat ja rakenteet, joka myös tekee huomattavan osan. Tästä seuraa, että tapahtumat, jotka järjestetään siellä, minne on hyvät julkisen liikenteen yhteydet, ja jotka painottuvat paikallisiin artisteihin, on helpoiten järjestettävissä kestävästi. /18/

Julkisen liikenteen suosimisen lisäksi liikenteen vaikutuksia voi lieventää suosimalla pyöräilyä ja kävelyä, vähentämällä autoilua pysäköinnin rajoittamisella ja maksullistamisella, kompensoimalla matkoja, kehittämällä yleisölle parempia liikumismahdollisuuksia sekä hyödyntämällä kestävämpiä rahtivaihtoehtoja. /18/

3.2.2 Ruokailu

Ruoka tekee suuren osan keskivertosuomalaisen kokonaishiilijalanjäljestä. Tapahtuman aikana syöty ruoka ei sinänsä lisää tätä kulutusta merkittävästi. Ruokailtaessa käytettävät kertakäyttöastiat toisaalta ovat huomattava lisäkulutus ja jätteenlähde. Vieraita voi kannustaa omien vesipullojen tuomiseen ja mahdollisia myyjiä voi velvoittaa suosimaan uusiutuvia ja biohajoavia materiaaleja. /18/

Ruokaan katsoen on tärkeätä valita lähellä ja kestävästi tuotettua, mahdollisuuksien mukaan sesonki- ja luomutuotteita. Kasvisruoalla on myös yleensä lihaa pienempi ilmastovaikutus. /18/

3.2.3 Ohjelma

Ohjelmaan lasketaan itse tapahtuman aikainen tapahtumantuotanto, jota kävijät saapuvat seuraamaan tai johon he osallistuvat. Ohjelman vaikutus syntyy suuressa tapahtumassa esimerkiksi sähköntuotosta generaattoreilla ja rakenteiden sekä lavasteiden tuottamisesta. Pienemmässä tapahtumassa tätä ei juuri tarvitse ottaa huomioon. /18/

Lavasteita ja muita tavaroita ei tarvitse ostaa, jos niitä voi vuokrata tai lainata. Tämä vähentää luonnonvarojen käyttöä. Jos näitä kuitenkin hankkii, tulisi suosia sellaisia, joita voi käyttää uudestaan monta vuotta. Ohjelmaa suunnitellessa voi miettiä, mihin kävijämäärään se mitoitetaan. Markkinoinnissa tulisi välttää turhan materiaalin painattamista, käyttäen mahdollisuuksien mukaan digitaalista materiaalia. /18/

3.2.4 Jätehuolto

Suurissa tapahtumissa syntyy suuria määriä eri jätelajikkeita, jotka ovat usein vaikeita lajitella paikan päällä. Tästä syntyy negatiivinen vaikutus kierrätykselle, kun materiaaleja ei hyödynnetä. Pienten tapahtumien kohdalla jätevirrat ovat alustavasti pienemmät, mutta samalla mahdollisuudet järjestää toimivaa lajittelua vaikenee. /18/

Tapahtuman jätteet voi jakaa tuotannon ja yleisön tuottamiin jätteisiin. Tuotannon jätteitä tulee suurimmissa tapahtumissa lavasteista ja muista rakenteista. Yleisön

jätteet muodostuvat suurimmalta osin ruokailusta sekä ohjelmaan liittyvistä virroista. Jätteenä erityisesti muoviset kertakäyttöaterimet voivat aiheuttaa suoraa haittaa luonnolle. Biohajoavat ruokailuvälineet ovat tältä osin paremmat, mutta kertakäyttöisyyden takia niidenkin käyttöä tulisi vähentää. Provinssi-festivaali on luopunut kertakäyttöisistä tuopeista, ja tarjoaa juomat pestävissä muovituopeissa tai suoraan tölkeistä. /18, 23/ Tärkeintä olisi aina jätteen synnyn ehkäisy sekä jätteen helpon lajittelun mahdollistaminen kävijöille. /18/

3.3 Esimerkkejä kestävästi toteutetuista tapahtumista

Kestävyys on yhä tärkeämpi aihe tapahtumaa järjestäessä, ja yhä useampi tapahtumanjärjestäjä ottaa sen huomioon.

3.3.1 Kallio Block Party

Kallio Block Party tai KBP on Helsingin Kallion kaupunginosassa vuodesta 2011 kerran vuodessa järjestetty ilmainen kaupunkitapahtuma. Tapahtuma on epäkaupallinen, ja sen tarkoitus on samoin kuin taustajärjestön Kallio-liikkeen, edistää yhteisöllistä kaupunkikulttuuria. Taustajärjestön pysyy samana, mutta suurin osa järjestäjäryhmästä on kuitenkin joka vuosi uusi, mikä demokratisoi tapahtuman ja edistää kansalaistoimintaa. /24/

Tapahtuman perusidea on yhdessä järjestäminen paikallisesti, mikä tarkoittaa, että tapahtuman järjestämiseksi ei haluta tuoda tavaraa tai artisteja kaukaa. Vuoden 2019 KBP:n järjestämisessä painotettiin erikseen kestävä kehitystä sekä siisteyttä. /24/

3.3.2 Flow Festival

Ensimmäisiä suurtapahtumia, jotka Suomessa markkinoivat itseään modernina kestävä tapahtumana oli Flow Festival Helsingissä. Nykyään Flow:n kestävyys näkyy mm. lavasteissa, jossa käytetään paljon edellisten vuosien materiaalia, ylijäämämaaleja sekä uusiomateriaaleja. /25/

Flow Festivaliin Helsingin Suvilahteen yleisö saapuu melkein yksinomaan pyörällä tai paikallisliikenteellä. Flow Festivalin järjestäjät ovatkin jättäneet yleisön liikku-

misen kokonaan pois hiilidioksidilaskuista, ja sitoutuneet järjestämään hiilineutraalin tapahtuman jo vuonna 2013 kompensoimalla rahdista ja artistien liikkumisista aiheutuneet päästöt. /26/

Flow Festival ohjeistaa catering-yrityksiä kestävän kehityksen noudattamisessa Sustainable Meal -ohjeiden avulla. Ohjeissa neuvotaan mm. luomu-, lähi- ja sesonkituotteiden käytöstä. Myyjien tulee myös lisätä ruokalistoilleen yksi vaihtoehto, joka seuraa näitä ohjeita, ja joka on helposti löydettävissä Sustainable Meal -logon ansiosta. /25/

Festivaalialueella on panostettu kestävyuden viestimiseen kävijöille julisteilla, jotka tiedottavat mm. Sustainable Meal -hankkeesta. Kestäviä tekoja on myös tehty houkutteleviksi, kuten esimerkiksi vesipullojen täyttöpiste yhteistyönä Helsingin seudun veden kanssa (Kuva 3).

Kuva 3. Houkutteleva vesipullojen täyttöpiste Flow Festivalilla.

3.4 Kestävän kehityksen tapahtuma

Tapahtumat, etenkin festivaalit, ovat historiallisesti usein toimineet poliittisina vastakulttuurin kokoontumis- ja järjestäytymispaikkoina, joissa musiikin lisäksi on pyritty levittämään ideologiaa, myös ympäristötietoisuutta /27/. Tapahtumien aikana ihmiset ovat hyvällä tuulella, sosiaalisia ja avoimia uusille ajatuksille. Positiivisia tunteita herättävän kulttuuritapahtuman kautta voi paremmin tuoda esille ympäristötietoisuutta, ja näin toimia positiivisena vaikutuksena. Tapahtumanjärjestäjä toimii ns. environmental championina, ympäristön puolesta puhujana, joka inspiroi muita seuraamaan parempia toimintatapoja. /28/

Voiko tapahtuma olla ilmastopositiivinen? Suurtapahtuman järjestämistä ei voida perustella kestävän kehityksen edistämällä. /29/ Esimerkiksi Provinssin järjestäjät kirjoittavat verkkosivuillaan että ”20 000–30 000 päivittäisen kävijän festivaalin järjestäminen vuosittain ei ole mikään ekoteko” /30/. Pienillä hajautetuilla tapahtumilla on paremmat mahdollisuudet mm. pienemmän liikenteen kuormituksen takia. Kestävän kehityksen edistäminen voidaan katsoa ilmastopositiivisena tekona, mutta tämän mittaaminen olisi mahdotonta.

3.5 Esimerkkejä kestävästä kehityksestä edistävistä tapahtumista

Muissa opinnäytetöissä on pohdittu tapahtumien mahdollisuutta luoda ympäristöherkkyyttä. Ympäristönsuojelun aiheinen tapahtuma, kuten Jaakko Ojanperän opinnäytetyön aiheena oleva Turussa järjestetty *Itämeri haisee* -tapahtuma lisäsi yleisön tietoisuutta sisältämällä konsertti-iltaan eri ympäristö- ja luontoyhdistyksien esityksiä. Luultavasti paikalle saapuu aiheeseen jollain tapaa jo perehtyneet ja kiinnostuneet sekä he, jotka ovat erityisesti kiinnostuneita tapahtumassa esiintyvistä artisteista. Näin niin sanottuja herkistymisen tarpeessa olevia voi tavoittaa tapahtumalla. /31/

3.5.1 I love muovi

YLEn *I love muovi* -kampanjan tarkoitus oli nostaa muovinkeräyksen tietoisuutta Suomessa huhtikuussa 2019. Osana kampanjaa viisi kaupunkia haastettiin kilpailemaan tittelistä Suomen paras kierrättäjä. Talkooasenteella ja leikkimielisen kilpailun avulla vaasalaiset keräsivät asukasluvuun suhteutettuna ylivoimaisesti eniten

keräysmuovia, ja päihittivät näin lahtelaiset, oululaiset, joensuulaiset sekä tamperelaiset. Teemapäivän aikana ympäri kaupunkia erityyppiset tapahtumat houkuttelivat monta tuhatta kävijää, jotka oppivat muovin haittavaikutuksista, hyödystä ja uusiokäyttömahdollisuuksista. Moninkertainen määrä kuuli jostain järjestetystä muovi-aiheisesta tapahtumasta ja näin myös muovinkeräyksen tärkeydestä. Tapahtumia järjestivät eri yhdistys- ja yritystahot, jotka kaupunkikehitys oli koonnut yhteiseen työryhmään, jossa ideoita taottiin vapaasti ja ennakkoluulottomasti. Tämä yhteistyö varmasti myös lisäsi tapahtuman läpilyöntivoimaa. Kampanjan tuloksena yhä useampi kiinteistö on vapaaehtoisesti hankkinut muovinkierrätysastian. /32/

3.5.2 Joukkoistetut tapahtumat

Joukkoistaminen tai joukkouttaminen, (engl. crowd sourcing) on tapa järjestää tapahtumia pääosin joukon voimalla, ja Yhteismaa on Suomen ehkä aktiivisin joukkoistamistapahtumien koordinoija. Yhdistys kehittää ja järjestää tapahtumia sekä paikallisesti Helsingissä että myös koko Suomen laajuudella. Tapahtumapäivät koordinoidaan verkkosivujen kautta, jossa hajautettujen tapahtumien järjestäjät tiedottavat omista tapahtumistaan ja potentiaaliset kävijät löytävät tapahtumia. Joukkoistettu tapahtuma on usein kestävämpi alkuunsa, koska joukon järjestäessä tapahtumalla ei ole samoja resursseja tai mahdollisuuksia, tai välttämättä halua tuottaa tapahtuma ammattimaisesti, mikä edelleen tarkoittaa, että uutta tavaraa ei hankita eikä esimerkiksi lavoja ja artisteja kuljeteta pitkiä matkoja. /33/

Yhteismaan koordinoimalla Siivouspäivä-tapahtumalla halutaan edistää kierrätystä ja vastuullista kaupunkikulttuuria. Tapahtuman päätarkoitus oli alkuun tavaroiden paljoudesta pääseminen, ja vaikka kestävä kehityksen viestintä ei ollut suoranaisten tavoite, tapahtuman idea on kestävä /34/. Kulutustottumusten muuttaminen sekä uusien käyttöjen löytäminen vanhoille tuotteille tarkoittaa luonnonvarojen säästöä, kun vähemmän uutta on tuotettava. Kierrätyksen parantaminen tarkoittaa myös, että ainakin materiaalit voidaan ottaa talteen ja käyttää uudelleen.

4 CASE: GARDEN FEST

Vaasan piha- ja puutarhajuhlien päivä Garden Fest järjestettiin 1. syyskuuta 2018. Idea syntyi Vaasan kaupungin ajatushautumossa, ja jalostamossa myös mukana ollut yhdistys Skaffernet ry otti tehtäväkseen tapahtuman koordinoinnin ja tuotannon. Projekti lajittui osaksi kaupungin kokeilukulttuuria, jonka kautta myös rahoitus löytyi. Ideaa kehitettiin edelleen, ja malliksi otettiin mm. Kristiinankaupungissa toimivat Avoimien porttien päivä, jossa puutalojen pihat avautuvat päiväksi vieraille, sekä vanhat pihajuhlaperinteet, joita Vaasassakin on ollut. Garden Festin aikana kaupunkilaiset järjestäisivät omia tapahtumia, lähinnä omassa pihapiirissään. Kaupunkilaisten toimiessa omien tapahtumiensa järjestäjinä keskittyy koordinaattori päivän teeman kommunikointiin.

Garden Festin suunnitteluvaiheessa mietittiin, miten kestävä kehitys saataisiin osaksi päivää. Päätettiin, että koordinoiva taho kerää tavoitteet ja kestävät ideat ja kommunikoi nämä kävijöille sekä järjestäjille. Toivottava lopputulos olisi, että kaikki päivään osallistuvat oppisivat toimimaan jollain tavalla kestävämmiin.

4.1 Edellytykset

Garden Festin tyyppisissä tapahtumissa on paljon sekä mahdollisuuksia että haasteita kestävän kehityksen kannalta.

Hajautettu tapahtuma ja järjestäjien määrä voi tarkoittaa, että on vaikeampi saada kaikki toimimaan kestävien ohjeiden mukaisesti ja samaan konseptiin. Ensin on onnistuttava kommunikaatiossa järjestäjien kanssa, jotta he osaavat viedä tietoa eteenpäin. Tapahtumien pienimuotoisuus ja hajautuneisuus tarkoittaa myös, että käytännön järjestelyt, esimerkiksi jätehuolto, on tehtävä pienimuotoisesti. Toisaalta tämä myös tarkoittaa, että ohjeet, jos ne saadaan kommunikoitua hyvin, tavoittavat otollisen yleisön.

Toinen hyöty hajautetuissa tapahtumissa on kulku- ja kuljetusmatkatkojen lyheneminen, mikä vähentää liikenteen vaikutusta. Pienimuotoiset paikalliset tapahtumat sopivat hyvin kestävään ajatteluun.

4.2 Kestävät ohjeet

Kestävän kehityksen mukaiset ohjeet järjestäjille syntyivät Vaasan kaupungin kaupunkikehityksen pyynnöstä sekä Garden Festin tarpeisiin. Ohjeet suuntautuivat ensinnäkin yksittäisten tapahtumien järjestäjille, ja painottuivat nyttikestimäisten pihajuhlien järjestämiseen. Näin ollen ohjeet pidettiin lyhyinä, ytimekkäinä ja juuri ruokailuun painottuneena. Ohjeita julkaistiin sekä tapahtumapäivän sivuille että lähetettiin koottuna tapahtuman järjestäjille.

4.2.1 Liikenne

Jo alkumetreistä painotettiin pienimuotoisuutta ja paikallisuutta. Päätapautumaa ei ole, vaan tapahtumia järjestetään ympäri kaupunkia. Kävijöitä opastettiin ensisijaisesti liittymään juhlaan, joka järjestettiin lähellä. Jos liikkumiseen oli tarvetta, niin suositeltiin ensisijaisesti liikkumista jalan, pyörällä tai paikallisliikenteellä. Tapahtuman järjestämistä suunnittelevia ohjeistettiin järjestämään juhlaansa siellä, minne on hyvät kulkuyhteydet julkisilla kulkuneuvoilla.

4.2.2 Ruokailu

Ruokailuun liittyvillä valinnoilla on suurempi merkitys Garden Festin tyyppisessä tapahtumassa, osittain, koska ohjelma painottuu usein yhdessä ruokailuun, mutta myös, koska tapahtuman kautta voidaan luontevasti tuoda esille kestävä kehitystä ruokailussa. Ruokailu voi myös tuottaa suurimmat vaikutukset, jos ruokailussa käytetään kertakäyttöastioita. Toisaalta juuri pihajuhlissa on helpompi välttää näiden käyttö.

Etenkin verkkosivulla yritettiin ohjata inspiroivien kuvien kautta kertakäyttöaterioiden sijasta oikeiden aterioiden käyttöön. Järjestäjille suunnatussa ohjeistuksessa muistutettiin, mitkä raaka-aineet ovat kestäviä valintoja listaamalla, mitkä kasvikset ja vihannekset olivat silloin sadossa sekä tuomalla esille, mistä voi hankkia lähellä tuotettuja raaka-aineita. Lähellä tuotettua tuotiin esille yhteistyönä Vaasan Reko-ryhmän kanssa. Reko on paikallisten tuottajien ja kuluttajien kohtaamispaikka, jossa asiakkaat ostavat ennakkoon tilaamansa tuotteet suoraan tuottajalta. Vaasan Reko-ryhmä järjesti tapahtumapäivänä juhlaajakelun, joka nostettiin esiin Garden Festin markkinointikanavissa.

4.2.3 Ohjelma

Pihajuhlissa ja hajautetuissa juhlissa ei ollut tarkoitus järjestää suuria ohjelmanumeroita. Kommunikaatiossa painotettiin rentoa yhdessäoloa (Kuva 4) sekä pitääksemme järjestämisen kynnyksen alhaisena että kestävyuden takia. Sekä verkkosivustollamme että järjestäjien ohjeistuksessa annoimme vinkkejä ohjelmaa suunnitteleville käyttämään hyväksi olemassa olevaa, esimerkiksi lainaamalla leikkivälineet naapurilta. Myös mahdollisuutta lainata liikuntavälineitä kirjastosta nostettiin esille.

Puutarhajuhlat?

Pihakutsut, katujuhlat, korttelikekkerit

Kaikki nämä ja paljon muuta sopii Garden Fest-päivään. Tapahtuman tarkoitus voi olla **muusiikista** tai **ruuasta nauttiminen**. Tapahtumia yhdistää **rento yhdessäolo**, olipa se tuttavien seurassa, naapurien kanssa tai ihan tutustuessa uusiin ystäviin.

JUHLAT KARTALLA

Kuva 4. Kuvakaappaus Garden Festin verkkosivuilta. Tekstissä painotetaan tapahtumissa tärkeintä; rentoa yhdessäoloa.

Jotta kuitenkin päivänä olisi jotain erikoista, ja antaaksemme jotain takaisin järjestäjille, tarjosimme juhlien järjestäjille mahdollisuuden tilata vierailevan ohjelmanumeron, joko trubaduurimuusikon tai pantomiiniteatterinumeron. Päivän aikana artistit kävivät esiintymässä eri juhlissa, joka sekin omalta osin ehkä vähensi yleisön keskittymistä yhteen juhlaan. Koordinoidusti järjestetty ohjelma mahdollisti myös esiintyjille maksetun kohtuullisen palkkion, joka on sosiaalisen kestävän kehityksen mukaista.

4.2.4 Jätteenhuolto

Garden Festin tapaisissa tapahtumissa enemmistö jätteestä syntyy ruokailusta. Helppimmin pääsee, jos sekä järjestäjät että kävijät vievät jätteensä mennessään ja lajittelevat ne tavalliseen tapaan kotona. Jos juhlijat kantavat vastuun, jätteenkäsittely

voi toimia näin paremmin kuin suurissa tapahtumissa, missä eri jätelajikkeita on usein vaikeata pitää erillään /18/.

4.3 Markkinointi ja kommunikointi

Markkinoinnissa yritettiin nostaa esille kestävä kehitys, mutta samalla painottaa, että tapahtuman järjestäjällä on vapaat kädet järjestää omanlainen juhla. Päädyimme valitsemaan kestävä kehityksen ja lähiruokan päivän teemoiksi (Kuva 5), ja mainostamaan verkkosivuilla saatavaa lisätietoa. Näin toivottiin, että kynnyksen tapahtumien järjestämiseen pysyisi tarpeeksi matalana, eikä kestävyys tuntuisi ylittämättömältä vaatimukselta. Verkkosivuilla kommunikointiin kestäviä konsepteja sekä järjestäjille että kävijöille helpoin vinkein, jotka olivat helposti luettavissa, kun he käyttivät sivua löytääkseen juhlat.

Kuva 5. Pohjalaisessa julkaistu mainos tapahtumaviikolla.

4.4 Tulokset

Tapahtumia oli eri tyyppisiä, eri puolella kaupunkia ja sekä yhteisöjen että yksityishenkilön järjestäminä. Vaasan Reko-ryhmä oli mukana myös järjestäjänä omalla

tapahtumallaan kasarmialueella. Heidän tapahtumassaan oli myös ajateltu kestävästi sekä kattauksessa että ruoassa, joka tarjoiltiin järjestäjän puolesta. Kestävyys tapahtumassa oli luontevaa, koska he olivat mukana jo suunnitteluvaiheessa sekä, koska heidän toimintansa painottaa kestävästä kehitystä paikallisen ruuan kulutuksen edistämisen myötä.

4.4.1 Median reaktio

Garden Fest sai kiitettävästi näkyvyyttä paikallisissa medioissa. Vaasan ruotsinkielinen sanomalehti Vasabladet kirjoitti aiheesta kolme kertaa, ilmaislehti Vaasan Ikkuna julkaisi kaksi kokosivun artikkelia ja YLE Vega Österbotten teki haastattelun suorassa lähetyksessä.

Haastattelujen ja lehdistötiedotteiden kautta yritettiin viestittää päivän teemaa sekä yleensä kestäviä valintoja. Joissakin artikkeleissa kestävät teemat saivat maininnan asiatekstissä, toisissa päivän tapahtumat ottivat etusijan.

4.4.2 Kävijöiden reaktiot

Garden Fest -päivän aikana yleisölle avoimia tapahtumia järjestettiin viidessä eri paikassa. Kävijöiden reaktioita ja mieltymyksiä kerättiin Suvilahdessa sekä Hovioikeudenpuistikolla pienimuotoisella kyselyllä.

Kysymykset, jotka kysyttiin olivat:

1. Mistä kuulit tapahtumasta?
2. Tiesitkö että teema oli kestävä kehitys ja lähiruoka?
3. Vaikuttiko se valintoihisi?
4. Saitko uusia näkökulmia ja ajatuksia?
5. Kuinka monessa juhlassa käyt?
6. Miten olet liikkeellä?
7. Monenko henkilön ryhmässä?
8. Kuinka pitkän matkan liikut GF aikana?
9. Parannusehdotuksia?

Kysely oli hyvin pienimuotoinen. Vastajia oli yhdeksän Suvilahden sekä kuusi Hovioikeudenpuistikon tapahtumassa, joten syvempää analyysiä ei vastauksista

kannata tehdä. Suurin osa vastanneista Suvilahden tapahtumassa ei tienneet yhteisestä Garden Fest -päivästä, eikä olleet nähneet yhteistä markkinointia. Suvilahden tapahtuman oli järjestänyt Suvilahtiseura, jolla oli omat resurssit sekä hyvät yhteydet, joista löytyi yhteistyökumppaneita. Yhdistys oli markkinoinut tapahtumaa omilla lapuilla talojen rapuissa sekä Facebookissa. Tästä syystä on vaikea uskoa, että tämä yksittäinen tapahtuma suoraan edisti kestäväää kehitystä.

Hovioikeudenpuistikon tapahtumassa kävijät olivat kuulleet tapahtumasta netin kautta, suurin osa Facebook-tapahtumasta. Ehkä juuri tästä syystä heistä suurempi osa oli kuullut tapahtuman teemasta. Tapahtumanjärjestäjä oli myös ottanut huomioon kestävään kehityksen pöytien kattauksessa sekä tarjoiltavassa ruuassa.

Suvilahdessa suurin osa vastanneista kävijöistä olivat saapuneet tapahtumaan kävellen, mikä olikin odotettavaa, kun tapahtuman järjesti kaupunginosayhdistys alueen asukkaille. Suurin osa Hovioikeudenpuistikossa järjestetyn tapahtuman kävijöistä taas olivat järjestävän yhdistyksen jäseniä, mikä tarkoitti, että he saapuivat kauempaa. Tästä huolimatta pyörä oli täällä tavallisin kulkuväline.

5 POHDINTA

5.1 Tapahtuma kestävän kehityksen edistäjänä

Garden Festin tapainen tapahtuma voi toimia keinona edistää kestäväää kehitystä. Tapahtuman kautta kaupunkilaiset tavoitetaan ”off guard” ja oikeassa mielentilassa. Garden Festin aikana järjestetyt pienimuotoiset tapahtumatyypit sopivat hyvin kestäväään ajatteluun.

Myös kaupungin tavoitteet voidaan näin ollen katsoa hyötyvän päivästä ja tapahtuman markkinoinnista. Järjestäjille jaettavan tietopaketin kautta voidaan lisätä tietoisuutta kestävästä kehityksestä, ja samalla kaupungin tavoitteista sekä yrittää si-
touttaa järjestäjiä toimimaan niiden mukaan.

Tapahtuman järjestäjä toimii ympäristön puolesta puhujana opettaen parempia toimintatapoja. Vaasan kaupungin energia- ja ilmasto-ohjelmassa on kirjattu, että kaupunki pyrkii viestinnällä ja toiminnallaan inspiroida toimimaan kestävämmiin.

Toimiakseen kestävään kehityksen edistäjänä myös Garden Festin pientapahtumien järjestävien tahojen on jollain tasolla samaistuttava kestävään kehityksen teemaan ja haluttava viedä tietoa eteenpäin. Tällaisen tapahtuman konseptin oppiminen tapahtuu luontevasti parin vuoden aikana, kun tulevat järjestäjät ovat osallistuneet muiden tapahtumiin. On kuitenkin muistettava, että järjestäjät ovat mukana vapaaehtoisesti, eikä heitä tulisi velvoittaa liikaa.

5.2 Kestävä kehitys pientapahtumissa

Kestävään kehityksen toteutuminen pientapahtumissa on sekä haaste että mahdollisuus. Suuremmista tapahtumista poiketen ei ole yhtä järjestöä, jota voi velvoittaa toimimaan halutulla tavalla. Toisaalta tapahtumien järjestäjien ollessa yksityishenkilöitä voidaan tietoisuutta lisätä toisella tavalla kestävään kehityksen ohjeilla.

Garden Festin tyyppisen tapahtumapäivän voi mieltää vähäiseksi ilmastovaikutuksiltaan, mutta tämän todentaminen käytännössä on hyvin vaikeata.

5.3 Parannettavaa ja mahdollisuuksia

Vaasan kaupungin energia- ja ilmasto-ohjelmassa on kirjattu, että tulisi pyritä tahotilaan, jossa kaikki toimivat samat tavoitteet mielessään. Kuitenkin kaupunki ei halunnut poiketa lupamenettelystä, jos tapahtuma järjestetään kaupungin omistamalla alueella. Tällainen yhden päivän poikkeus ei kuitenkaan olisi ennenkuulumatonta. Yhteismaa ry on sopinut kaupungin kanssa, että Siivouspäivän aikana osallistujien ei tarvitse hakea lupaa kaupungilta maankäyttöön, ilmoittautuminen sivuston kautta riittää /35/. Sivustolla on helppolukuiset järjestyssäännöt, jotka Siivouspäivän koordinoiva Yhteismaa ry on laatinut Helsingin kaupungin kanssa, ja joita järjestäjät sitoutuvat seuraamaan. Tulevaisuudessa olisi suotavaa, että Garden Festin tyyppiset päivät saisi samanlaisen poikkeuksen päivän erityspiirteet huomioon ottaen.

Kestävän kehityksen edistämisen kannalta on helpompaa, jos tapahtumanjärjestäjä on joko mukana jo suunnitteluvaiheessa tai on sellainen taho, joka muutenkin sivuaa kestävästä kehitystä. Toisaalta muiden järjestäjien kautta voidaan tavoittaa heitä, jotka eivät muuten mieltä kestävästä kehitystä. Näitä tapahtumanjärjestäjiä juuri yritetään tavoittaa kestäväillä ohjeilla. Myös viihdeohjelmalla voidaan tuoda kestävyttä esille.

Tulevaisuudessa ohjeita voisi kehittää edelleen lisäämällä valmiita reseptejä, jotka perustuvat etenkin kestäviin, paikallisesti tuotettuihin raaka-aineisiin. Kestävän kehityksen ohjeissa voi mainita myös jo syntyneen jätteen lajittelusta sekä jätehierarkiasta sisältäen vinkkejä kunnalliselta jätehuollolta.

Kestävän kehityksen ja lähiruoan teemaa voisi pelkistää edelleen tai voisi kokeilla eri vaihtoehtoisia teemoja. Yksi tarkempi teema voisi olla helpompi viestinnässä. Esimerkiksi pyöräily tai nollahukka ovat sopivia teemoja, sillä nekin ovat pientapahtumissa esiintyviä ympäristövaikutuksia. Nollahukka lainautuisi helposti leikkimäiseksi kilpailuksi, joka järjestää juhlat vähiten jätteitä tuottamalla.

LÄHTEET

- /1/ Purvis, B., Mao, Y., Robinson, D. 2018. Three pillars of sustainability: in search of conceptual origins. *Sustainability Science*. 10.1007/s11625-018-0627-5. https://www.researchgate.net/publication/327404334_Three_pillars_of_sustainability_in_search_of_conceptual_origins
- /2/ Our Common Future, Chapter 2: Towards Sustainable Development. A/42/427. *Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development*. 1987. Viitattu 8.2.2019. <http://www.un-documents.net/ocf-02.htm>
- /3/ Mitä on kestävä kehitys. 2013. Helsinki. Ympäristöministeriö. Viitattu 8.2.2019. http://www.ymparisto.fi/fi-fi/ymparisto/kestava_kehitys/mita_on_kestava_kehitys
- /4/ Suomen kestävän kehityksen toimikunta. 1994. KESTÄVÄ KEHITYS – Raportti määritelmää pohtineen työryhmän keskusteluista. Viitattu 8.2.2019. <http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B04066640-003A-4921-967A-873E1A6DFEE0%7D/27476>
- /5/ Soini, K., Birkeland, I. 2014. Exploring the scientific discourse on cultural sustainability. *Geoforum*. 51, 213–223. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0016718513002558/>
- /6/ Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030. Valtioneuvoston kanslian kestävän kehityksen verkkosivusto. Helsinki. Valtionneuvoston kanslia. Viitattu 8.2.2019. <https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>
- /7/ Agenda 2030 – Kestävän kehityksen tavoitteet. Ulkoministeriö. Viitattu 8.2.2019. <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>
- /8/ PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET. Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014:96. Opetushallitus. Viitattu 8.2.2019. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf
- /9/ Palmer, J., Philip, N. 1994. *The handbook of environmental education*. Routledge.
- /10/ Kiertotalous Suomessa – toimintaympäristö, ohjauskeinot ja mallinnetut vaikutukset vuoteen 2030. 2016. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 25/2016. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-260-9>
- /11/ Kiertotalouden Toimenpideohjelma. 2017. Ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja Sitran yhteistiedote. Ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Sitra. <https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B9496AD91-E6CC-4892-AE4A-462F538B6611%7D/132802>
- /12/ Mäenpää, P., Faehnle, M., ja Schulman, H. 2016. Kaupunkiaktivismi, jakamistalous ja neljäs sektori. *Kansalaiset kaupunkia kehittämässä*. 239–259.

https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/102475/Backlund_ym_Kansalaiset_kaupunkia_kehittamassa.pdf

/13/ Circular economy in Europe – Developing the knowledge base. Euroopan ympäristökeskuksen raportit. 2016. 2/2016. <http://www.eea.europa.eu/publications/circular-economy-in-europe>

/14/ Kierrolla kärkeen – Suomen tiekartta kiertotalouteen 2016–2025. Sitran selvityksiä 117. 2016. Sitra. <https://media.sitra.fi/2017/02/24032626/Selvityksia117-2.pdf>

/15/ Energia- ja ilmasto-ohjelma. Vaasan kaupunki. 2016. Viitattu 27.2.2019. https://www.vaasa.fi/uploads/2019/07/90249ae1-energia-_ja_ilmasto-ohjelma_2.pdf

/16/ Mitä on kokeilukulttuuri? – Muutosten ainekset. Viitattu 27.2.2019. <https://kokeilevasuomi.fi/mita-on-kokeilukulttuuri>

/17/ Vaasa ottaa askeleita kohti kokeilevaa kaupunkia. 2017. Vaasan kaupungin verkkosivut. Viitattu 28.2.2019. <https://www.vaasa.fi/uutinen/vaasa-ottaa-askeleita-kohti-kokeilevaa-kaupunkia>

/18/ Jones, M. 2010. Sustainable Event Management – A Practical Guide. London. Earthscan.

/19/ ISO20121 Team. ISO 20121 Event Sustainability Management System. Verkkosivusto. Viitattu 20.2.2019. <http://www.iso20121.org/page1.html>

/20/ About Us. Julie’s Bicycle. Viitattu 27.2.2019. <https://www.juliesbicycle.com/about-us>

/21/ Ekokompassi tapahtuma hanke 2015 – 2017. Viitattu 1.3.2019. <https://ekokompassi.fi/mika-ekokompassi/ekokompassi-tapahtuma-hanke-2015-2017/>

/22/ Ekokompassi. Viitattu 1.3.2019. <https://ekokompassi.fi/mika-ekokompassi/pohjoismainen-yhteistyö/>

/23/ Maula, I. 2010. Kestävää kehitystä tapahtumatuotannossa: Vihreät haasteet ja tulevaisuus Provinssirock festivaalilla. Viitattu 20.2.2019. Opinnäytetyö. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010120316961>

/24/ Kallio Block Party. Viitattu 28.2.2019. <https://www.kallioblockparty.org/#info>

/25/ Flow Festival. Sustainable Flow. Viitattu 8.2.2019. <https://www.flowfestival.com/festivaali/sustainable-flow/>

/26/ Mikkola, E. Flow Festival Case Study. 2012. Viitattu 2.10.2018. <https://docplayer.fi/2942251-Flow-festival-case-study.html>

/27/ Sharpe, E. 2008. Festivals and Social Change: Intersections of Pleasure and Politics at a Community Music Festival, *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 30:3, 217-234. <http://dx.doi.org/10.1080/01490400802017324>

/28/ Mair, J. ja Laing, J. 2012. The greening of music festivals: motivations, barriers and outcomes. Applying the Mair and Jago model, *Journal of Sustainable Tourism*. 683-700. <http://dx.doi.org/10.1080/09669582.2011.636819>

/29/ Julie's Bicycle. Communicating Sustainability: Version 2015. Viitattu 8.2.2019. <https://juliesbicycle.com/resource-communicating-sustainability-2015/>

/30/ Provinssi ja ympäristö. Provinssi festivaalin verkkosivut. Viitattu 27.2.2019. <https://www.provinssi.fi/ymparisto>

/31/ Ojanperä, J. 2012. Kulttuuritapahtuma osana kestävästä kehitystä edistävää toimintaa. Viitattu 20.2.2019. Opinnäytetyö. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2012121819900>

/32/ Många vill sortera sin plast – på Vasaesplanaden 28 är avfallskärlet snart fullt. Viitattu 19.8.2019. <https://www.vasabladet.fi/Artikel/Visa/305464>

/33/ Yhteismaa. Yhteismaan verkkosivut. Viitattu 1.3.2019. www.yhteismaa.fi/

/34/ Seppälä, P. 2018. Yhteismaa. Puhelinhaastattelu 2.10.2018.

/35/ Kunnille. Siivouspäivän verkkosivut. Viitattu 1.3.2019. <https://siivouspaiva.com/kunnille>

LIITE 1

TEEMANA KESTÄVÄ KEHITYS JA LÄHIRUOKA

Garden Festin teemana on kestävä kehitys ja lähiruoka. Toivomme että Garden Fest voisi innoittaa kokeilemaan kestäviä valintoja, sekä miettimään myös kestävästä kehityksestä myös juhlien jälkeen.

Tähän lehtiseen on koottu tapahtuman järjestäjille kestävä kehityksen mukaisia vinkkejä tapahtuman järjestämiseen, sekä miten nämä arvot voi viestittää myös vieraille. Kaikki vinkit ovat kuitenkin juuri vapaaehtoisia vinkkejä, ja paikallisen tapahtuman järjestäminen on jo itsessään hieno teko. Kiitos!

RUOKA

Lähellä tuotettujen raaka-aineiden lyhyemmät kuljetusreitit tarkoittavat yleensä alhaisempaa hiilijalanjälkeä. Samalla tuoremmat tuotteet ovat sekä maistuvampia että terveellisimpiä.

Myös tuontituotteissa kauden hedelmiä ja vihanneksia valitsemalla voi pienentää syntyvää jalanjälkeä.

Syyskuun satokauden hedelmät ja vihannekset:

Kotimaiset: Lehti-, puna- ja valkokaali, lehtiselleri, peruna, omena, mustikka, puolukka, karpalo, lakka, metsäsienet, sipulit, porkkana, punajuuri, salaattit

Tuonti: Ruusukaali, pinaatti, kurpitsa, parsakaali, fenkoli, persikka, viinirypäle, melonit

Lähde: Yhteishyvä.fi

RUOKAILUVÄLINEET

Oikeilla lautasilla ja aterimilla ruokailu on helpompaa ja tunnelmallisempaa. Eikä sen tarvitse olla hankalaa.

- ❖ Pyydä vieraitasi tuomaan omat välineet. Aterimet tai myös lautasetkin. Hyvässä piknik-korissa kulkeutuu niin ruoka kuin ruokailuvälineet. Likaiset välineet voi pyyhkäistä kuivaksi ja pakata sanomalehdellä.
- ❖ Hanki kirpparista erilliset aterimet piknik-käyttöön, niin ei harmita vaikka haarukka joutuisi vahingossa väärän koriin.

OHJELMA

Pihajuhlissa ei vaadita suurenmoista ohjelmaa, ja pienimuotoinen juhla on myös helpompi järjestää kestävästi. Kun suunnitellaan ohjelmaa voi yrittää käyttää jo olemassa olevaa, esimerkiksi järjestää pihapelejä ja leikkejä jotka eivät tarvitse paljon rekvisiittaa. Esimerkkejä leikeistä: <https://www.leikkipäivä.fi/leikkeja-eri-vuosikymmenilta/>

LIITE 1

KALUSTEET JA KORISTAMINEN

Sopivia kalusteita kuten pöytiä ja tuoleja voi olla vaikeata löytää tarvittavan määrän juhliin. Erikseen näiden hankkiminen juhliin ei ole suotavaa lompakolle tai luonnolle. Ratkaisu voi olla pyytämään vieraita tai muita järjestäjiä tuomaan pöytiä. Pöytiä voi myös kuuluttaa Facebook-tapahtuman keskustelussa, joka voi toimia pienenä ilmoitustorina.

Koristamiseen ei välttämättä tarvitse serpentiinejä ja ilmapalloja. Pöydät voi korista kukilla ja kasveilla, vaikkapa niillä, jotka eivät talvehdi menisi muuten heti. Aitaan voi kiinnittää leikattuja viiruja.

LIKKUMINEN

Garden Festin idea on pienimuotoiset juhlat järjestetty paikallisesti. Naapurit järjestävät yhdessä naapurustossa. Kaikilla ei kuitenkaan ole paikallista juhlaa, tai ehkä ystävien juhla järjestetään toisaalla.

Liikkuessa tulisi suosia ensin jalkavoimaa, eli kävelyä ja pyöräilyä, tai julkista liikennettä. Pyöräilyreitien suunnittelun avuksi voi ottaa esimerkiksi Googlen karttapalvelu, josta voi valita pyöräilyohjeet.

Paikallisliikenteen käyttöä helpottaa reittiopas <https://reittiopas.vaasa.fi/reittiopas/main>, joka löytää parhaan reitin kahden paikan välillä, julkista liikennettä käyttäen.